

Ollila, Sini

Tuulikaarron osayleiskaavan 1. viranomaisneuvottelu**Aika** 24.02.2023 klo 13**Paikka** Teams

Läsnä	Elina Saine	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
	Heli Kinnunen	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
	Maria Ekholm-Peltonen	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
	Erika Kylmänen	Pohjois-Pohjanmaan liitto
	Juhani Turpeinen	Pohjois-Pohjanmaan maakuntamuseo
	Janne Reijonen	Puolustusvoimat
	Paulos Tekä	Haapavesi
	Pirre Seppänen	Siikalatva
	Perttu Haapalahti	Siikalatva
	Esa Jussila	Kärsämäki
	Ilkka Saari	Kärsämäki
	Marika Kostamovaara	Pohjois-Pohjanmaan museo
	Marko Pohlman	Selänne
	Sari Pulkka	Pohjois-Pohjanmaan liitto
	Jaana Kangas	Puhuri
	Harri Ruopsa	Puhuri
	Erika Brusila	FCG
	Sini Ollila	FCG
	Leila Väyrynen	FCG

1 Viranomaisneuvottelun avaus ja järjestäytyminen

Kokous avattiin klo 13.05. Kokouksen puheenjohtajana toimii Elina Saine (ELY) ja muistion laatii Sini Ollila (FCG).

Läsnäolijat esittäytyivät.

2 Siikalatvan kaavoitusedustajan sekä hanketoimijan lyhyet puheenvuorot

Seppänen (Siikalatva): Siikalatvan kunnan alueella on useita tuulivoimahankkeita vireillä, joista tämä hanke on toiseksi pisimmällä. Siikalatvalla suhtaudutaan myönteisesti tuulivoimaan. Tuulivoimaloita

on eri suunnitteluvaiheissa 200-300 kpl. Keskustelua maanomistajien keskuudessa herättää sähkönsiirtolinjojen alle jäävät maa-alat. Kunnassa pyritään pääsemään maanomistajia tyydyttäviin ratkaisuihin tämän osalta, jotta positiivinen vastaanotto pysyy.

Ruopsa (Puhuri): Hanketoimijana Tuulikaarron hankkeessa on Piipsan Tuulivoima. Sähkönsiirtoa ei voi saada näkymättömäksi. Puhuri ei ole kertaakaan joutunut turvautumaan pakkolunastukseen. Vaihtokaupoilla ja ostamalla on päästy sopimukseen. Sähkönsiirrossa tarkoitus hyödyntää Piipsannevan sähkönsiirtorakenteita. Kyläyhteisöjen huomioimisen osalta on ollut tapana, että hankkeiden läheiset kylät huomioitu rahallisesti. Tarkoituksena tässäkin hankkeessa aktivoitua asian suhteen ja selvittää, mitkä ovat läheiset kyläyhteisöt.

Hanketoimijan edustajat poistuvat kokouksesta.

3 Kaavahankkeen ja kaavatilanteen esittely, kaavan aikataulu ja osallistumisjärjestelyt (FCG)

Brusila (FCG) esittelee kaavahankkeen, kaavatilanteen ja aikataulun. Kaava-alue on muuttunut Kärämäen läntisen osa-alueen osalta, yksi kiinteistö on poistettu kaavaluonnoksesta.

Väyrynen (FCG) esittelee alueen nykytilan ja YVA-selostukseen laaditut vaikutustenarvioinnit.

4 Viranomaisten puheenvuorot ja keskustelu

Seppänen ja Haapalahti (Siikalatva): Ei kommentoitavaa.

Teka (Haapavesi): Ei huomautettavaa.

Kylmänen (Pohjois-Pohjanmaan liitto): Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan tavoiteaikataulu on, että syksyllä tulee viranomaiskuuleminen ja 2024 alussa ehdotusvaihe, hyväksymiskäsittely kesällä 2024. Tuulikaarron alue on tunnistettu TUULI-hankkeen sijainninhajausmallissa potentiaalisesti tuulivoima-alueeksi (kylä-alue) ja osoitettu energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnoksessa tv-1 alueena. Kaava- ja YVA-selostuksessa on arvioitu suhdetta voimassa olevien maakuntakaavojen tuulivoiman rakentamista koskeviin yleisiin suunnittelumääräyksiin ja sanottu, että nykyisessä maakuntakaavassa ei ole varausta, joka estäisi tuulivoimatoiminnan. Kaavaselostuksen arviointia on syytä tarkentaa niiltä osin, että Tuulikaarron hanketta ei voida pitää voimassa olevien vaihemaakuntakaavojen mukaisena, sillä alueelle ei ole osoitettu tuulivoimaloiden aluetta. Tuulikaarron hanke tarvitsee tv-alue-merkinnän maakuntakaavalle, ennen kuin alue voidaan viedä kunnissa hyväksyntäkäsittelyyn. Hankkeen aikataulu pitää päivittää, jotta kulkisi synkronoituna energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan kanssa.

OAS:ssa on vanhaa tietoa voimassa olevista maakuntakaavoista. Päivitettävä, että voimassa on kolme vaihemaakuntakaavaa ja kokonaismaakuntakaava on kumoutunut. Käynnissä oleva energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavamenettely ja luonnosvaiheen ratkaisu esitettävä OAS:ssa.

Kun YVA-ohjelma oli nähtävillä, viherrakenne- ja ekosysteemiselvitys ei ollut vielä valmistunut. Alueen läpi kulkee Haapajärvi-Litokairan ekologinen yhteys eläinten kulkemista varten, ja tämä pitää huomioida voimalasijoittelussa.

Kaavassa Siikalatva itäinen, voimaloiden nro 42 ja 39 kohdalla tv-alueen raja menee pohjavesialueen rajauksen sisäpuolelle. Nämä eivät voi mennä päällekkäin, tv-alue on sijoitettava pohjavesialueen ulkopuolelle.

Pulkka: Ei lisättävää

Kostamovaara (Pohjois-Pohjanmaan museo): Laajemmat muinaisjäännökset ja tv-alueiden rajalla olevat muinaisjäännökset voisi laittaa aluerajauksilla. Kaavamääräyksiin voisi tarkistaa ja listata kohteiden nimet ja tunnukset. Uusi muinaisjäännosaineisto on käytössä, ja sen perusteella on mahdollista, että alueella on tunnistamattomia muinaisjäännöksiä. Pitää varautua mahdollisiin lisäselvityksiin. Konsultti voisi lähettää tv-alueiden rajaukset, uudet ja kunnostettavat tiet ja sähköasemien paikat paikkatietona museolle, jotta voidaan verrata uuteen muinaisjäännosaineistoon. Muut kulttuuri-perintökohteet-kaavamääräystä voidaan tarkentaa, laitetaan lausuntona ehdotus.

Turpeinen (museo): Havainnekuvat puuttuivat kaavaselostuksen liitteistä. Kärsämäen paanukirkosta on kaavaselostuksessa todettu olevan näkymä tuulivoimaloille, sieltä ei ole havainnekuvia. Arvokkai-siin maisema-alueisiin on reilusti matkaa, joten vaikutukset jäävät vähäisiksi.

Pohlman (Selänne): Ei kommentoitavaa

Ekholm-Peltonen (ELY): Kaavaluonnoksessa käytetty voimalasijoittelua VE1, missä on tuulivoimaloi-den paikat lähellä pohjavesialueita. Kaavaselostuksessa on tuotu esille, että lähimmiltä voimaloilta on pohjavesialueelle 500 m ja 1 km, vaikka todellisuudessa etäisyyttä on 250 metriä molempiin. Näen huonona vaihtoehtona, että tuulivoimalat sijoittuvat näin lähelle. ELY:n lausunnossa on todettu, että edellytetään arviointia täydennettäväksi pohjaveden osalta. Lähimpien voimaloiden osalta tulisi selvittää pohjavesivaikutuksia, pohjavesialueiden rakennetta ja hydrogeologista ulottuvuutta. VE2 olisi pohjavesien osalta parempi.

Karttapohjina kaavaselostuksessa on käytetty vanhoja peruskarttoja. Vedenottamot ja kaivot ovat kriittistä aineistoa, jota ei tule julkaista. Kaavakartoilla ja karttaesityksissä ei tule näkyä näitä.

Kinnunen (ELY): Luo-kohteen kaavamääräys on väärä, ja sillä tällä hetkellä oleva määräys kuuluisi paremminkin m-1-alueelle. Luo-kohteet tulisi olla yksilöitynä tarkemmin, esimerkiksi metsälakikohteet. Valkolehdokin esiintymispaikat tulee selvittää ja kaavakarttaan tulisi lisätä merkintä, joka turvaa kasvupaikat. Jos ei voida turvata, tulee hakea poikkeamislupa ELY:stä. Kissankäpälä olisi myös hyvä ottaa huomioon.

Vaikutukset metsäpeuran kulkuyhteyksiin on arvioitava, tähän tulee käyttää Luken panta-aineistoa. Myös yhteisvaikutukset on selvitettävä. Viitasammakon osalta on mietittävä, tarvitaanko poikkeamis-lupaa. Yhteisvaikutuksia on arvioitu heikosti ja vähätelty, esimerkiksi metsän pirstoutuminen pitäisi ottaa huomioon. Susivaikutuksista arvioitava yhteisvaikutukset, esimerkiksi Leuvanvevan hankkeen kanssa. Selvitettävä, säilyykö susireviiri elinkelpoisena.

Saine (ELY): Yhteysviranomaisen lausunnot YVA:aan pitää ottaa huomioon myös kaavaselostuksessa.

Kaava-asiakirjat ovat kuntien asiakirjoja, joten kaavoissa pitäisi olla myös kunnan nimi ja vaakuna. Kärsämäen ja Siikalatvan kuntien kaava-asiakirjat tulisi olla erikseen.

Kaava-alueen muutos on päivitettävä kaavakarttoihin, ja samalla uusittava pohjakartat. Tuulivoima-loiden sijoittelussa on otettava huomioon kuntarajat. Kannattaa pitää kaatumaetäisyys kuntarajaan.

Kyse on seudullisesti merkittävästä hankkeesta alueella, jota ei ole merkitty lainvoimaisissa maakun-takaavoissa tuulivoimaloiden rajauksella. Lisäselvitykset ja yhteisvaikutusten arviointi energia- ja il-mastovaihemaakuntakaavan osalta on valmistumassa. Kannattaa miettiä, missä vaiheessa kaavaeh-dotus kannattaa laittaa nähtäville, kenties vasta kun maakuntakaavaehdotus on nähtävillä. Aluera-jauksiin voi tulla muutoksia. Hyväksyntää Tuulikaarron oy:lle ei voi tehdä kummassakaan kunnassa ennen energiailmastovaihemaakunnan hyväksyntää.

Maa-ainestenotto ja läjitysalueet olisi hyvä olla selvitettyinä ja osoitettuna kaavassa.

Luo-merkintää tulee täsmentää.

Muinaisjäännökset ja -muistot aluemerkinällä, jos ne eivät sovi sinisen kohdemerkin alle. Muinaisjäännökset ja inventointinumerot listattava kaavamääräyksiin.

Kaavaselostuksessa puhuttiin Valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden kohdalla Valtioneuvoston vuoden -95 periaatepäätöksestä eikä uusimmista päätöksistä maisema-alueisiin liittyen, tämä päivitettävä.

Kasvaneet voimalakorkeudet otettava huomioon, välitön vaikutusalue on oltava kaatumakorkeus eli 0–300 metriä, jos voimalat ovat 300 metriä korkeita.

Etäisyys Ristisenojaan ja vaikutukset pintavesien tilaan pitää löytyä kaavaselostuksesta. Pohjavesien suojelun näkökulmasta VE2 on parempi, ja kannattaa miettiä otetaanko VE1 ja VE2 molemmat kaavavaihtoehtoiksi.

Aurinkovoimasta ei ole vielä olemassa selkeää ohjeistusta, joten käytetään tapauskohtaista harkintaa. Helpottaisi, jos tässä vaiheessa osoitettaisiin kaavoituksessa mihin alueelle voi tulla aurinkovoimaloita.

Energia- ja ilmastovaihehemaakunnan luonnoksessa oleva rajausta poikkeaa alueen tämänhetkisestä rajasta eteläosassa. Olisi hyvä kertoa miksi luonnoksen rajauksesta poiketaan, ja miksi siitä voidaan poiketa.

Yhteisvaikutukset on selvitettävä myös kaavahankkeessa, ei pelkästään YVA:n puolella.

Kaavaselostusten kartat uusittava uudella kaavarajauksella ja pohjakartoilla. Mielellään erilliset OAS:t ja kaavaselostukset, joissa voi olla samat kartat, kunhan tuodaan selvästi esille, kummasta kunnasta puhutaan ja mitä osaa alueesta käsitellään.

5 Muut asiat

Ei muita asioita.

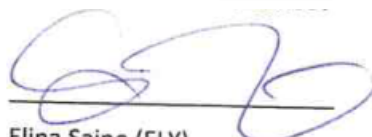
6 Kokouksen päättäminen

Neuvottelu päätettiin klo 14:45.

Muistion laatija Sini Ollila (FCG)

Jakelu Osallistujat

Muistion ovat varmentaneet

Elina Saine (ELY)

Pirre Seppänen (Siikalatva)